Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
Den Haag

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Nederland
www.minbuza.nl

Onze referentie
BZ2634229

Bijlage(n)
-

Datum 18 november 2026
Betreft Scenario's hybride aanvallen en Europese Veiligheidsraad

Geachte voorzitter,

Conform het verzoek van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken wordt uw Kamer via deze brief nader geïnformeerd over: scenario's voor hybride aanvallen en de Nederlandse inzet ten aanzien van het voorstel voor een Europese Veiligheidsraad.

De intensiteit van Russische hybride aanvallen neemt toe. Rusland is bereid om hierbij meer risico's te nemen in Europa en vaker geweld te gebruiken in het fysieke domein. Met deze toegenomen risicobereidheid neemt ook het risico op (onbedoelde) escalatie toe. Rusland poogt met vijandige hybride acties onze steun aan Oekraïne te ondermijnen, de NAVO en de EU te verdelen alsmede Europa te ontwrichten en verzwakken.

De Directeur van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD) heeft op 30 september jl. een vertrouwelijke technische briefing gegeven aan de vaste commissie Defensie over de veiligheidssituatie in Europa. In deze briefing ging Vice-admiraal Reesink onder andere in op scenario's met betrekking tot de Russische dreiging. In de briefing stelde de directeur van de MIVD dat de dreiging van Rusland richting de NAVO de komende jaren waarschijnlijk verder toeneemt maar militaire escalatie niet het meest waarschijnlijk is. Het meest waarschijnlijk scenario is dat Rusland de komende jaren in de grijze zone tussen oorlog en vrede blijft.

De verwachting is dus dat Rusland hybride activiteiten blijft inzetten. Op dit moment is er sprake van een toename van hybride aanvallen in Europa, zowel wat betreft frequentie als impact. In de afgelopen jaren is er sprake geweest van een golfbeweging, met momenten van escalatie en de-escalatie. Rusland zal hierbij verschillende middelen blijven inzetten. Het gaat hierbij onder andere om sabotage, cyberaanvallen, informatiemanipulatie en heimelijke beïnvloeding.

In een Kamerbrief kunnen wij om veiligheidsoverwegingen niet verder ingaan op de precieze scenario's betreffende hybride aanvallen. Dat geldt ook voor onze respons op verschillende niveaus van de dreiging. Als onze tegenstander weet wat wij verwachten, hoe wij ons precies weerbaarder maken en wat we tegenover de Russische acties zetten, kan hij hier zijn gedrag op aanpassen. Strategische ambiguïteit is daarom cruciaal voor

onze afschrikking. Wij kunnen wel toezeggen om in een besloten technische briefing verder met de Kamer in gesprek te gaan over dit onderwerp.

Het moet helder zijn dat Nederland zich voorbereidt op alle scenario's. Hierbij trekken we nauw op met bondgenoten en partners, in de NAVO en de EU. Dit doen we door onze weerbaarheid te vergroten en indien nodig tegenmaatregelen te nemen waardoor we de kosten van hybride acties hoger maken. Het doel blijft om verdere escalatie te voorkomen en onze afschrikking te versterken.

Zoals toegelicht in de Kamerbrief inzake ontwikkelingen Russische veiligheidsdreiging is het kabinet voorstander van een sterke en besluitvaardige EU, in nauwe samenwerking met NAVO. In dat kader kijkt het kabinet met interesse naar het voorstel van Commissievoorzitter Von der Leyen voor een Europese Veiligheidsraad. Het kabinet is van mening dat een dergelijk forum van toegevoegde waarde moet zijn op bestaande structuren. Het EU-Verdrag kent al mogelijkheden om in tijd van crisis bijeen te komen en actie te coördineren. Zo kan de Europese Raad in uitzonderlijke gevallen met spoed bijeenkomen. Andere belangrijke lidstaten hebben dezelfde bedenkingen wat betreft toegevoegde waarde. De Commissie zal dit voorstel nader toelichten in de Europese Veiligheidsstrategie, die naar verwachting in december wordt gepubliceerd.

De minister van Buitenlandse Zaken,

T.B.W. Berendsen

De minister van Defensie,

D. Yeşilgöz-Zegerius